

SJEKK Brannsikkerheten hjemme!

HVOR MYE KOSTER

Brann er en alvorlig hendelse med store konsekvenser for både enkeltpersoner og samfunn. I mange tilfeller er det bare litt omtanke og enkle tiltak som skal til for at du kan unngå brann. Hvis du får et tidlig varsel, er det også mulig å begrense en begynnende brann slik at den ikke utvikler seg til en storbrann.

Ha omsorg for deg selv, din familie og dine naboer. Ta deg tid til å lese brosjyren og bruk sjekklistene. Svarer du nei på noen av spørsmålene i sjekklistene, må du gjennomføre de tiltakene som er anbefalt.

ER EN BRANN OSS?

BENTSEN

Hvert år omkommer mellom 50 og 70 mennesker i brann - de aller fleste i egen bolig. Flere tusen blir påført forbrenningsskader, som i mange tilfeller fører til sykehusopphold og smertefull behandling. Det er en

stor belastning å miste hjemmet sitt med verstatlige verdier som arvegods, fotografier, kunst o.l. Boligbranner medfører erstatningsutbetalinger fra norske forsikringsselskaper på mer enn 150 000 kroner per time.

RØYKVARSLER - MONT

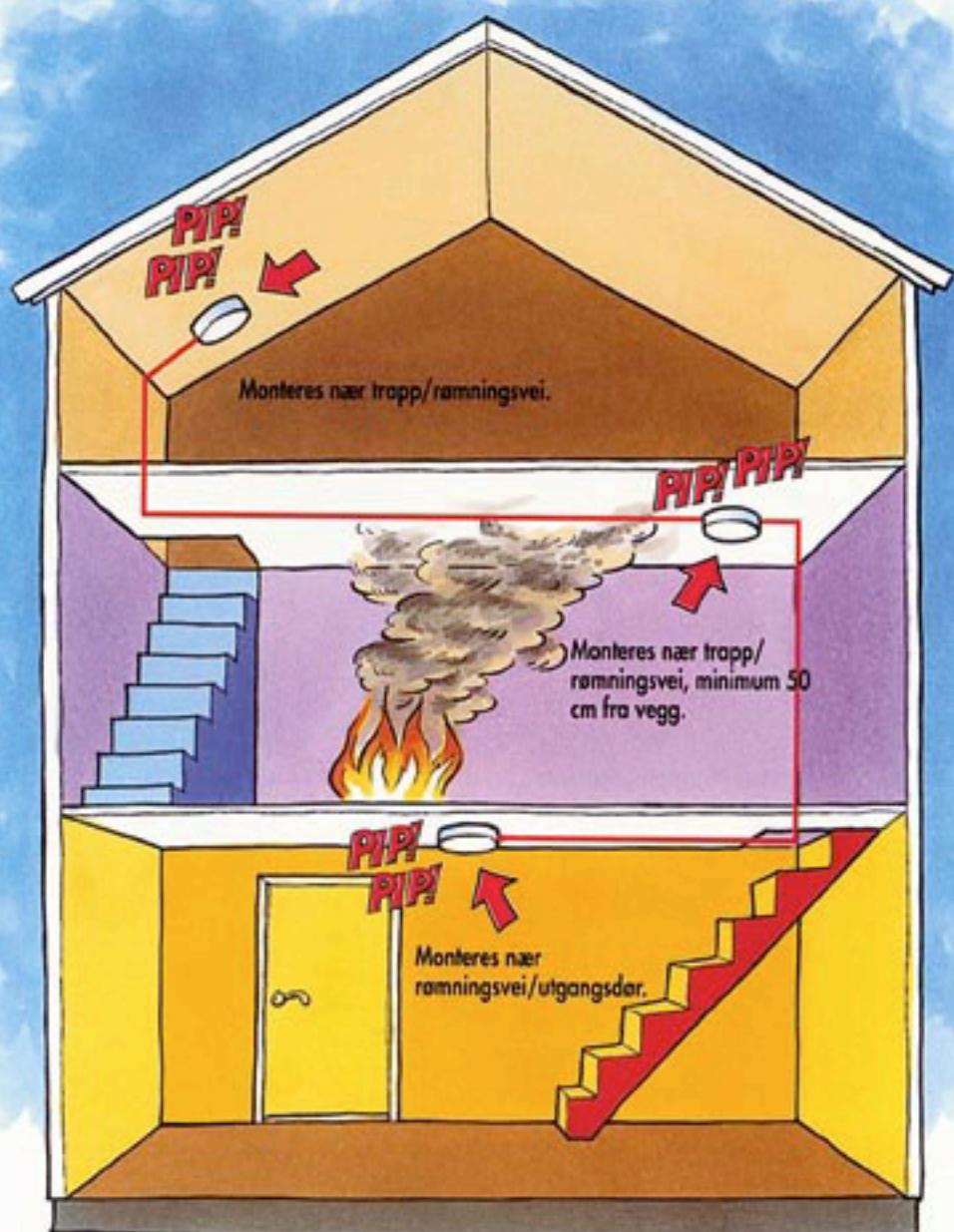
I 1990 ble det vedtatt at alle boliger skal ha minst en godkjent røykvarsler. Med boliger menes leiligheter, rekkehus, privatboliger, hybler og hytter. Hensikten med å montere røykvarslere er at du skal få et tidlig varsel om at en brann er under utvikling. Du får da anledning til å redde deg selv og andre som oppholder seg i boligen og slukke brannen.

Dersom du ikke har røykvarslere, kan du risikere å få redusert forsikringsutbetalingen og eventuelt bot fra det offentlige.

Det er eieren av boligen som har ansvaret for å anskaffe og montere røykvarslere. Det er brukeren av boligen som har ansvaret for å teste røykvarsleren og skifte batteri.

Dersom boligen din er stor eller består av flere etasjer, bør du ha flere røykvarslere. Det anbefales minst en røykvarsler i hver etasje. Røykvarslerne bør være koblet sammen slik at de varsler samtidig. Alle i huset vil da kunne bli varslet om brann i en annen etasje. Dersom du vil koble sammen røykvarslene, må du anskaffe varslere som er beregnet for dette. Sammenkoblingen er enkel, så dette kan du gjøre selv.

Røykvarslere skal monteres i taket og minimum 50 cm fra vegg. I fleretasjes hus bør varslene monteres nærmest trappene slik tegningen viser. Varslerne bør forøvrig monteres i romningsveiene, f.eks. i ganger som knytter flere rom sammen.

Røykvarslere bør testes minst en gang pr. måned og hver gang du har vært bortreist over lengre tid. Du kan bruke en pinne e.l. Batteriet bør vanligvis skiftes en gang pr. år, men det finnes batterier som varer lengre. De fleste røykvarslere lager korte og svake pip når batteriet begynner å bli dårlig. Du må da skifte batteri så snart som mulig.

Spørsmål

Ja

Nei

Har du røykvarslere i din bolig?

Dersom du har en stor bolig, eller bolig på flere etasjer, har du da flere røykvarslere som er koblet sammen?

Tester du røykvarslene en gang pr. måned, og hver gang du har vært bortreist over lengre tid?

Skifter du batteri hvert år?

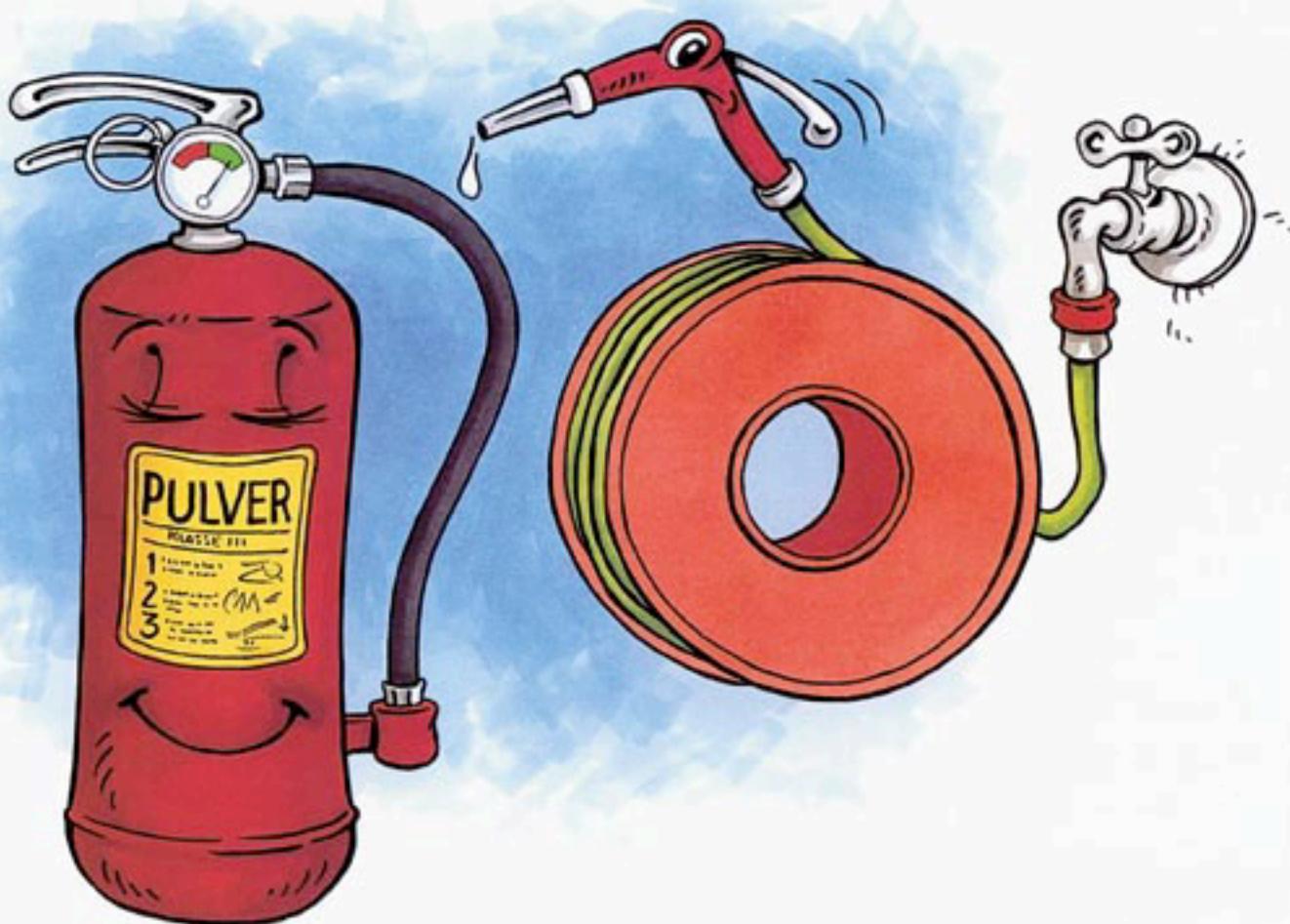
SLOKKEUTSTYR - MONT

I 1990 ble det vedtatt at alle boliger skal ha egnet slokkeutstyr. Med boliger menes leiligheter, rekkehus, privatboliger, hybler og hytter.

Det er eieren av boligen som har ansvaret for å anskaffe og montere slokkeutstyr. Det er brukeren av boligen som har ansvaret for å kontrollere at utstyret er i orden.

Egnet slokkemiddel er husbrannslange eller et 6 kg's pulverapparat. Det beste er å ha begge deler.

Vann er fint til å slokke branner i møbler og treverk med. Ved anskaffelse av husbrannslange anbefales det å kjøpe en type der du ikke behøver å rulle ut hele slangen før du skrur på vannet. Slangen bør være fast montert til en kran og skal rekke til alle rom i huset. En hageslange montert utvendig eller i garasjen er ikke godkjent som husbrannslange. Vann kan ikke brukes mot brann i fettgryter, bensin og andre flytende stoffer. Brann i fettgryter kan lett slokkes ved å legge på grytelokket. Trekk gryten vekk fra platen og skru av strømmen.

ERING OG VEDLIKEHOLD

Et pulveropparat er lett å ta med seg og fint å slå ned flammene med. Det kan brukes på alle typer branner. Det tømmes imidlertid på ca. 20 sekunder.

Både husbrannslange og pulverapparat skal monteres lett tilgjengelig.

Det er viktig å vedlikeholde og kontrollere slokkeutstyr. Husbrannslangen bør kontroll-

ieres hvert år. Rull ut hele slangen og kontroller at kranen virker og at slangen er uten sprekker. Håndslokkeapparatet kontrolleres ved å se om manometerpilen står på det grønne feltet. Dette bør gjøres en gang pr. måned. Du bør en gang i året vende apparatet opp ned for å hindre at pulveret klumper seg.

Spørsmål

Har du slokkeutstyr lett tilgjengelig i din bolig?

Dersom du har husbrannslange:

- Kontrollerer du slangen minst en gang pr. år?
- Rekker slangen til alle rom i huset?
- Er slangen fast tilkoblet en kran?

Dersom du har håndslokkeapparat:

- Kontrollerer du en gang i måneden at manometernålen står på det grønne feltet?
- Vender du apparatet opp ned en gang pr. år for å hindre at pulveret klumper seg?

Ja

Nei

ELEKTRISKE BRA

Uforsiktig omgang med elektrisk utstyr er en av de største brannårsakene i Norge. Mange av brannene starter på grunn av likegyldighet, uvitenhet og glemsomhet.

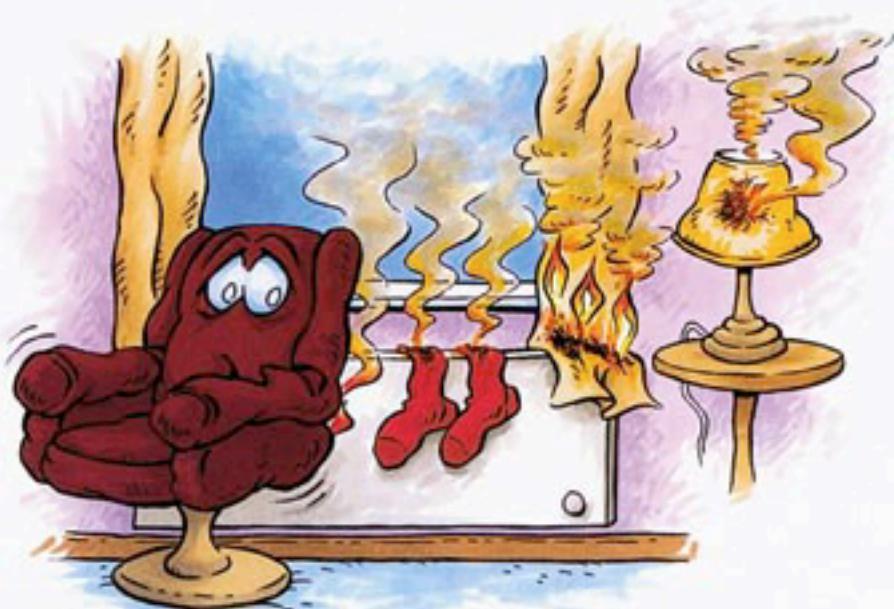
Tørrkoking er en hyppig brannårsak! Har du lett for å glemme og skru av kokeplaten, finnes det utkoplingsutstyr som bryter strømmen etter en viss tid. For eldre og funksjonshemmede kan hjelpemiddel-sentralen i kommunen gi nærmere informasjon.

Ta alltid ut støpselet etter bruk! Mange apparater er utstyrt med termostat. Går denne i stykker, kan temperaturen på kort tid øke kraftig og forårsake brann. Trekk derfor alltid ut støpselet på termostatstyrte elektriske apparater når de ikke er i bruk.

Se opp for svimerker! Lyspærer avgir mye varme. Bruk derfor aldri sterkere pære i en lampe enn det den er beregnet for. Svimerker på en lampeskjerm, gardiner eller møbler er et alvorlig faresignal. Ovner må aldri komme for næر brennbart materiale som gardiner eller møbler. Ovner må aldri tildekkes - tørk derfor aldri klær på ovnen.

Vifteovn og løse lamper må aldri brukes i barnerom!

RANNÅRSAKER

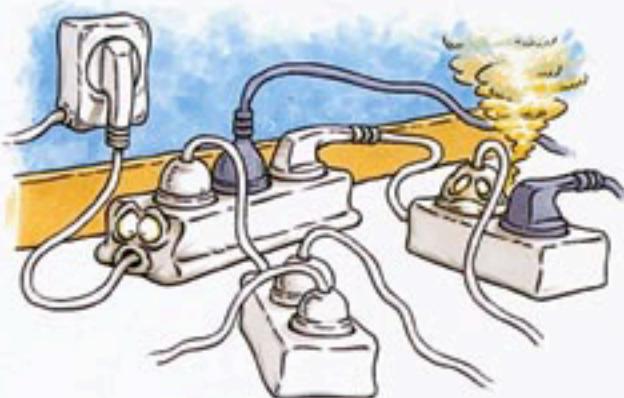
Slå alltid av vaskemaskinen, oppvaskmaskinen eller tørketrommelen når du forlater boligen. Rengjør lofiteret i tørketrommelen etter bruk. Tette lofiter kan gi så høy varmeutvikling at det fører til brann. Skru av TV'en med «av/på»-knappen før du går og legger deg. Det er ikke godt nok å bare bruke fjernkontrollen.

Støpsler og skjøtekontakter er svake ledd i elektriske installasjoner, og feil her øker brannfarens. Få derfor montert et tilstrekkelig antall med faste stikkontakter. Bruk en autorisert installatør - å være hobbyelektriker er både ulovlig og farlig!

Merker du uregelmessigheter ved det elektriske anlegget etter lynnedslag, så kontakt autorisert installatør.

Hvis støpsler, kontakter eller sikringer blir varme er dette et faresignal. Det lokale el-tilsyn ved nærmeste e-verk eller en autorisert installatør må kontaktes snarest. Har du skrusikringer bør du, minst en gang i året, sjekke om disse er skrudd skikkelig til.

Spørsmål	Ja	Nei
Sjekker du at komfyren er skrudd av når du forlater huset eller legger deg?		
Trekker du alltid ut stopselet i termostatstyrt apparater som f.eks. kaffetrakter etter bruk?		
Erl klar over faren ved å tildekke varmeovner?		
Passer du på at du aldri bruker sterkere pære enn det lampen er merket med?		
Er det alltid noen tilstede når vaskemaskin eller tørketrommel er i bruk?		
Renser du lofiteret i tørketrommelen etter bruk?		
Har du nok stikkontakter så du unngår bruk av skjøteleddninger og dobbeltkontakte?		
Har du skrusikringer? Trekker du dem i så tilfelle godt til minst en gang i året?		
Har du bare fastmonterte ovner og lamper på barnerommet?		
Følger du alltid bruksanvisningen for elektriske apparater?		

ÅPEN FLAMME

Røyking i senga, sofaen eller i godstolen er den største enkeltstående årsak til dødsbranner. Legg deg derfor aldri ned med en tent sigarett. Tøm askebegeret på forsvarlig måte.

I Europa er nordmenn den største forbrukeren av levende lys pr. innbygger. Ta vare på hyggen med levende lys, men vær klar over at disse lysene ofte er årsak til alvorlige branner.

Plasser aldri tente lys for nær brennbart materiale!

Unngå bruk av brennbare lysestaker, lysmansjetter og lys i dekorasjoner.

Plasser ikke telys direkte på bord eller duk, men på noe som tåler høy temperatur.

En egnet telysholder er åpen og gir god lufting. Tette holdere vil kunne gi overoppheeting og farlig oppflamming. Sotning fra flammen kan være et varsel om for dårlig lufttilførsel.

Forlat aldri et rom med brennende lys.

Hvis telyset flammer opp må du aldri helle vann på det. Dersom du forsøker å slukke med vann, vil det føre til en voldsom oppflamming. Kvel flammen, f.eks. med en lyseslokker - ikke blås.

Spørsmål

Er du sikker på at det ikke er glør i asken når du tommer askebegeret?

Er det alltid noen tilstede i rom hvor det er brennende lys?

Bruker du bare telysholdere med god lufting og skikkelig bunn?

Oppbevarer du fyrstikker og lightere utilgjengelige for barn?

Benytter du kun brannsikre lysestaker?

Ja

Nei

BRANN I TEKSTILER

Noen branner er vanskelige å oppdage fordi de avgir lite varme og har langsom røykutvikling. Røyken fra ulmebranner i f.eks. madrasser og stoppede møbler er ofte svært farlig. En ulmebrann kan etter en tid utvikle seg til en større brann med flammer.

Tekstilers brennbarhet bestemmes blant annet av fiber-type, tetthet og overflate. Hvis overflaten er flosset kan flamrene spres svært hurtig.

Fordi syntetiske fibre som polyester, polyamid og akryl smelter og kan gi dype brannsår, bør man være oppmerksom på risikoen ved å bruke syntetiske plagg under plagg av svært brennbare naturfibre som f.eks. bomull.

Flagrende, vide kloer kommer letttere i kontakt med åpen flamme enn ettersittende kloer. Alle alminnelige kloer er mer eller mindre brennbare.

Tynne og lette tekstiler av bomull og viskose antennes lett og brenner raskt, mens tykke ulltekstiler er tungt antennelige og brenner langsomt.

Akrylfibrene er de mest brennbare av de syntetiske fibrene, de er lett antennelige, avgir mye varme, smelter, drypper og spruter.

Barnekloer som lett tar fyr og har rask flammespredning er forbudt.

I Norge er det forbudt å selge stoppede møbler og madrasser som antennes av glødende sigaretter.

Spørsmål

Vet du at bomullskloer ofte er svært brennbare?

Unngår du bruk av vide flagrende kloer i nærheten av åpen ild?

Er du klar over at røyken fra en ulmebrann kan være dodelig?

Ja

Nei

ILDSTEDER OG FYRING

Feil montert ildsted er årsak til mange branner. Er du i tvil om ditt ildsted er riktig montert, kontakt feiervesenet i kommunen.

For montering av et nytt ildsted, må du søke om tillatelse hos bygningsmyndighetene i kommunen. Riktig montering er viktig for å unngå lekkasje av røyk ut i rommet og for å unngå brann.

Feil fyring kan føre til brann.

Fyr med tørr ved. Tørr ved gir god forbrenning og god utnyttelse av veden.

Ikke fyll ovnen full med ved for deretter å skru igjen trekken. En slik måte å fyre på gir mye sot i pipen. Det er bedre å legge inn ved oftere, og fyre med god trekk. Det kan fort bli brann i en nedsotet pipe.

Oppbevar aske i en ubrennbar beholder beregnet for formålet.

Husk gnistfanger foran peisen.

Spørsmål

Ja

Nei

Fyrer du riktig - tørr ved og god trekk?

Oppbevarer du aske i en ubrennbar beholder og tømmer aske på en forsvarlig måte?

Unngår du rundfyring?

Har du gnistfanger foran peisen?

OPPBEVARING AV BRANNFARLIGE VÆSKER OG GASSER

Bensin, rødsprit, lylol o.l. er væsker som karakteriseres som svært brannfarlige. Det skal ofte ikke mer enn en gnist til før de tar fyr. Det er derfor viktig at beholderne som væskene oppbevares i er tette og tydelig merket. Oppbevaring bør skje i et rom med god uthvelting. Det er satt opp regler for hvor store mengder som er tillatt å oppbevare i boliger.

Følgende mengder er tillatt uten spesiell tillatelse:

Bensin, rødsprit, lylol o.l. (A-væske)	5 liter
Parafin (B-væske)	50 liter
Propan (brannfarlig gass)	55 liter

Pussefiller som har vært benyttet til oljeprodukter kan selvantenne og må kastes på egnert sted eller oppbevares i tette og ubrennbare beholdere.

BRANNFARLIG ARBEID

Vær varsom ved bruk av varmepistol, loddeapparat, sveiseapparat o.l. da bruk av slike apparater medfører stor fare for brann. Sørg alltid for å ha slukkeutstyr lett tilgjengelig og fjern, evt. dekk over brennbart materiale.

Spørsmål

Er alle beholdere som innholder brannfarlig være skikkelig tette og ordentlig merket?

Overholder du oppbevaringsreglene?

Er du spesielt forsiktig ved utførelse av varme arbeider?

Ja

Nei

RØMNING VED BRANN

Kontroller at vinduer og dører er lette å åpne og vurder om det er behov for ekstra hjelpemidler som en rømningsstige e.l.

Spørsmål

Har du snakket med familien om hvordan dere skal komme dere ut?

Har du sjekket om vinduer og dører er lette å åpne?

Har du vurdert om det er nødvendig med ekstra rømningsstige e.l.?

Hus med flere boenheter pr. oppgang: Er rømningsveiene ryddige?

Ja

Nei

HVIS DET BRENNER

1. Sørg for å varsle andre i huset slik at de kan komme seg ut.

2. Varsle brannvesenet på telefon 110. Oppgi nøyaktig adresse. Dette kan du også lære barna.

3. Prøv å slukke.

4. Orienter brannvesenet når de kommer. Si i fra dersom noen ikke har klart å komme seg ut av huset.

Ved slukking er det viktig
å rette slakkemiddelet
mot roten av flammen.

VIL DU VITE MER?

Har du spørsmål om brannsikkerhet i hjemmet, er det flere du kan
spørre for å få gode råd:

- Brann- og feiervesenet i din kommune
- Det lokale eltilsyn
- Forsikringsselskapet ditt

Direktoratet
for brann-
og el sikkerhet

Postboks 2014, 3103 Tønsberg
Tlf: 33 39 88 00 Faks: 33 31 06 60
www.dbe.no

NORSK
BRANNVERNFORENING
Stiftelse til motarbeidelse av brannfarene

Postboks 6703 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Tlf: 23 15 71 00 Faks: 23 15 71 01
www.brannvernforeningen.no

Postboks 276, 1326 Lysaker
Tlf: 22 96 80 00 Faks: 22 96 92 00
www.gjensidigenor.no